C/2024/6818
29.11.2024

RÅDETS HENSTILLING

af 21. oktober 2024

om Kroatiens økonomiske, budgetmæssige, beskæftigelsesmæssige og strukturelle politikker

(C/2024/6818)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1263 af 29. april 2024 om effektiv samordning af de økonomiske politikker og om multilateral budgetovervågning samt om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 ([1]), særlig artikel 3, stk. 3,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

(1) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/241 ([2]), der oprettede genopretnings- og resiliensfaciliteten (»faciliteten«), trådte i kraft den 19. februar 2021. Faciliteten yder finansiel støtte til medlemsstaterne til gennemførelsen af reformer og investeringer og bidrager således med en finanspolitisk impuls finansieret af Unionen. I overensstemmelse med prioriteterne for det europæiske semester for samordning af de økonomiske politikker bidrager faciliteten til den økonomiske og sociale genopretning og til gennemførelsen af bæredygtige reformer og investeringer, navnlig reformer og investeringer, der skal fremme den grønne og den digitale omstilling og gøre medlemsstaternes økonomier mere modstandsdygtige. Den bidrager også til at styrke de offentlige finanser og sætte skub i vækst og jobskabelse på mellemlang og lang sigt samt til at forbedre den territoriale samhørighed i Unionen og støtte den fortsatte gennemførelse af den europæiske søjle for sociale rettigheder.

(2) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/435 ([3]) (»REPowerEU-forordningen«), der blev vedtaget den 27. februar 2023, tager sigte på en udfasning af Unionens afhængighed af import af russiske fossile brændstoffer. Dette vil bidrage til energisikkerhed og diversificering af Unionens energiforsyning og samtidig øge udbredelsen af vedvarende energi, energilagringskapaciteten og energieffektiviteten. Kroatien tilføjede et nyt REPowerEU-kapitel til sin nationale genopretnings- og resiliensplan for at finansiere vigtige reformer og investeringer, der vil bidrage til at nå REPowerEU-målene.

([1]) EUT L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.
([2]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/241 af 12. februar 2021 om oprettelse af genopretnings- og resiliensfaciliteten (EUT L 57 af 18.2.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).
([3]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/435 af 27. februar 2023 om ændring af forordning (EU) 2021/241 for så vidt angår kapitler om REPowerEU i genopretnings- og resiliensplaner og om ændring af forordning (EU) nr. 1303/2013, (EU) 2021/1060 og (EU) 2021/1755 og direktiv 2003/87/EF (EUT L 63 af 28.2.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

(3) Den 16. marts 2023 offentliggjorde Kommissionen en meddelelse med titlen »EU's konkurrenceevne på lang sigt efter 2030« for at give input til den politiske beslutningstagning og skabe gode rammebetingelser for at øge væksten. I meddelelsen opstilles der ni gensidigt forstærkende indsatsområder til fremme af konkurrenceevnen. Blandt disse indsatsområder udgør adgang til privat kapital, forskning og innovation, uddannelse og færdigheder og et velfungerende indre marked særligt vigtige politiske prioriteter, som bør være genstand for reformer og investeringer med henblik på at håndtere de aktuelle produktivitetsmæssige udfordringer samt styrke Unionens og medlemsstaternes langsigtede konkurrenceevne. Den 14. februar 2024 offentliggjorde Kommissionen en meddelelse med titlen »Årlig rapport om det indre marked og konkurrenceevnen 2024«. I denne meddelelse gennemgås de konkurrencemæssige styrker og udfordringer, der præger det europæiske indre marked, og der gøres status over den årlige udvikling med udgangspunkt i de ni udpegede indsatsområder for konkurrenceevnen.

(4) Den 21. november 2023 vedtog Kommissionen den årlige undersøgelse af bæredygtig vækst 2024, som markerede starten på det europæiske semester 2024 for samordning af de økonomiske politikker. Den 22. marts 2024 godkendte Det Europæiske Råd prioriteterne i den årlige undersøgelse af bæredygtig vækst 2024, som er struktureret omkring de fire dimensioner af konkurrencedygtig bæredygtighed. Den 21. november 2023 vedtog Kommissionen på grundlag af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 ([4]) ligeledes rapporten om varslingsmekanismen 2024, hvori Kroatien ikke blev udpeget som en af de medlemsstater, der kan være berørt eller kan være i risiko for at blive berørt af ubalancer, og for hvilken der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse. Samme dag vedtog Kommissionen en udtalelse om Kroatiens udkast til budgetplan 2024. Kommissionen vedtog også en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet samt et forslag til den fælles beskæftigelsesrapport 2024, hvori gennemførelsen af retningslinjerne for beskæftigelsen og principperne for den europæiske søjle for sociale rettigheder analyseres. Rådet vedtog henstillingen om den økonomiske politik i euroområdet ([5]) (»henstillingen om den økonomiske politik i euroområdet 2024«) den 12. april 2024 og den fælles beskæftigelsesrapport den 11. marts 2024.

(5) Den 30. april 2024 trådte Unionens nye ramme for økonomisk styring i kraft. Rammen omfatter den nye forordning (EU) 2024/1263 om effektiv samordning af de økonomiske politikker og om multilateral budgetovervågning, Rådets ændrede forordning (EF) nr. 1467/97 ([6]) om fremskyndelse og afklaring af gennemførelsen af proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud samt Rådets ændrede direktiv 2011/85/EU ([7]) om krav til medlemsstaternes budgetmæssige rammer. Formålet med den nye ramme for økonomisk styring er at fremme sunde og holdbare offentlige finanser, bæredygtig og inklusiv vækst og modstandsdygtighed gennem reformer og investeringer samt forhindre uforholdsmæssigt store offentlige underskud. Den nye ramme for økonomisk styring fremmer også det nationale ejerskab og lægger større vægt på det mellemfristede sigte, samtidig med at der fokuseres på en mere effektiv og sammenhængende håndhævelse. Hver medlemsstat skal forelægge Rådet og Kommissionen en national mellemfristet plan for finans- og strukturpolitiske tiltag. En national mellemfristet plan for finans- og strukturpolitiske tiltag indeholder en medlemsstats finanspolitiske tilsagn samt reform- og investeringstilsagn og dækker en planlægningsperiode på fire eller fem år afhængigt af den nationale valgperiodes normale varighed. Nettoudgiftskursen ([8]) i de nationale mellemfristede planer for finans- og strukturpolitiske tiltag skal stemme overens med kravene i forordning (EU) 2024/1263, herunder kravene om, at den offentlige gæld bringes eller fastholdes på en troværdig nedadgående kurs ved udgangen af tilpasningsperioden, eller om, at den forbliver på et forsvarligt niveau på under 60 % af bruttonationalproduktet (BNP), og om, at det offentlige underskud bringes og/eller fastholdes under traktatens referenceværdi på 3 % af BNP på mellemlang sigt. Hvis en medlemsstat giver tilsagn om at gennemføre et sæt relevante reformer og investeringer i overensstemmelse med kriterierne i forordning (EU) 2024/1263, kan tilpasningsperioden forlænges med op til tre år. Til støtte for udarbejdelsen af disse nationale mellemfristede planer for finans- og strukturpolitiske tiltag offentliggjorde Kommissionen den 21. juni 2024 en vejledning om de oplysninger, som medlemsstaterne skal fremlægge i deres nationale mellemfristede planer for finans- og strukturpolitiske tiltag og i deres årlige statusrapporter. I overensstemmelse med artikel 5 og 36 i forordning (EU) 2024/1263 meddelte Kommissionen medlemsstaterne referencekurser og tekniske oplysninger, hvor det var relevant. Medlemsstaterne skal forelægge deres nationale mellemfristede planer for finans- og strukturpolitiske tiltag senest den 20. september 2024, medmindre medlemsstaten og Kommissionen bliver enige

([4]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer (EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj).

([5]) Rådets henstilling (EU) af 12. april 2024 om den økonomiske politik i euroområdet (EUT C, C/2024/2807, 23.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2807/oj).

([6]) Rådets forordning (EF) nr. 1467/97 af 7. juli 1997 om fremskyndelse og afklaring af gennemførelsen af proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud (EFT L 209 af 2.8.1997, s. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1467/oj).

([7]) Rådets direktiv 2011/85/EU af 8. november 2011 om krav til medlemsstaternes budgetmæssige rammer (EUT L 306 af 23.11.2011, s. 41, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/85/oj).

([8]) Nettoudgifter som defineret i artikel 2, nr. 2), i forordning (EU) 2024/1263: »nettoudgifter«: offentlige udgifter, eksklusive i) renteudgifter, ii) diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden, iii) udgifter til EU-programmer, der fuldt ud modsvares af indtægter fra EU-midler, iv) nationale udgifter til medfinansiering af programmer finansieret af Unionen, v) konjunkturbestemte elementer af udgifter til arbejdsløshedsunderstøttelse, samt vi) engangsforanstaltninger og andre midlertidige foranstaltninger.

om at forlænge fristen med en rimelig periode. I overensstemmelse med deres nationale retlige rammer kan medlemsstaterne drøfte deres udkast til mellemfristede planer med deres nationale parlamenter, anmode de uafhængige finanspolitiske institutioner om at afgive en udtalelse og gennemføre en høring af arbejdsmarkedets parter og andre nationale interessenter.

(6) I 2024 forløber det europæiske semester for samordning af de økonomiske politikker fortsat sideløbende med gennemførelsen af faciliteten. At gennemføre genopretnings- og resiliensplanerne fuldt ud er fortsat et vigtigt element i opfyldelsen af de politiske prioriteter under det europæiske semester, eftersom planerne bidrager effektivt til at håndtere alle eller en betydelig del af de udfordringer, der er identificeret i de relevante landespecifikke henstillinger, der er blevet udstedt i de senere år. De landespecifikke henstillinger fra 2019, 2020, 2022 og 2023 er fortsat lige relevante for de genopretnings- og resiliensplaner, der er blevet revideret, ajourført eller ændret i henhold til artikel 14, 18 og 21 i forordning (EU) 2021/241.

(7) Den 14. maj 2021 indgav Kroatien sin nationale genopretnings- og resiliensplan til Kommissionen i overensstemmelse med artikel 18, stk. 1, i forordning (EU) 2021/241. Kommissionen har i medfør af artikel 19 i forordning (EU) 2021/241 vurderet genopretnings- og resiliensplanens relevans, effektivitet, virkningsfuldhed og sammenhæng i overensstemmelse med vurderingsretningslinjerne i bilag V til nævnte forordning. Den 28. juli 2021 vedtog Rådet en gennemførelsesafgørelse om godkendelse af vurderingen af Kroatiens genopretnings- og resiliensplan ([9]), som blev ændret den 8. december 2023 i henhold til artikel 18, stk. 2, i forordning (EU) 2021/241 for at ajourføre det maksimale finansielle bidrag til den ikketilbagebetalingspligtige finansielle støtte samt for at tilføje kapitlet om REPowerEU ([10]). Tilrådighedsstillelsen af trancher er betinget af, at Kommissionen i overensstemmelse med artikel 24, stk. 5, i forordning (EU) 2021/241 har vedtaget en afgørelse om, at Kroatien på tilfredsstillende vis har opfyldt de relevante milepæle og mål, der er anført i Rådets gennemførelsesafgørelse. En tilfredsstillende opfyldelse forudsætter, at opfyldelsen af forudgående milepæle og mål ikke er blevet tilbagerullet.

(8) Den 19. juni 2024 offentliggjorde Kommissionen landerapporten for Kroatien 2024. Heri foretages der en vurdering af Kroatiens fremskridt med gennemførelsen af de relevante landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget af Rådet mellem 2019 og 2023, og der gøres status over Kroatiens gennemførelse af genopretnings- og resiliensplanen. På grundlag af denne analyse er der i landerapporten udpeget mangler med hensyn til de udfordringer, som enten ikke håndteres eller kun håndteres delvist i genopretnings- og resiliensplanen, ligesom der også afdækkes nye udfordringer. Rapporten indeholder også en vurdering af Kroatiens fremskridt med gennemførelsen af den europæiske søjle for sociale rettigheder og opfyldelsen af Unionens overordnede mål vedrørende beskæftigelse, færdigheder og fattigdomsbekæmpelse samt af fremskridtene med gennemførelsen af De Forenede Nationers verdensmål for bæredygtig udvikling.

(9) Ifølge data valideret af Eurostat faldt Kroatiens offentlige saldo fra et overskud på 0,1 % af BNP i 2022 til et underskud på 0,7 % i 2023, mens den offentlige gæld faldt fra 67,8 % af BNP ved udgangen af 2022 til 63,0 % ved udgangen af 2023.

(10) Den 12. juli 2022 henstillede Rådet ([11]), at Kroatien traf foranstaltninger med henblik på i 2023 at sikre, at væksten i nationalt finansierede primære løbende udgifter var i overensstemmelse med en overordnet neutral finanspolitisk kurs ([12]), under hensyntagen til fortsat midlertidig og målrettet støtte til de husholdninger og virksomheder, der er mest sårbare over for stigninger i energipriserne, og til personer på flugt fra Ukraine. Samtidig skulle Kroatien være rede til at tilpasse de løbende udgifter til den omskiftelige situation. Det blev også henstillet til Kroatien at øge de offentlige investeringer i den grønne og den digitale omstilling og i energisikkerhed under hensyntagen til REPowerEU-initiativet, herunder ved at anvende faciliteten og andre EU-midler. Ifølge Kommissionens skøn var den finanspolitiske kurs ([13]) i 2023 ekspansiv med 3,0 % af BNP i en situation med høj inflation. Væksten i nationalt finansierede primære løbende udgifter (ekskl. diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden) i 2023 indebar et ekspansivt bidrag på 1,3 % af BNP til den finanspolitiske kurs. Dette omfatter stigningen på 0,1 % af BNP i omkostningerne ved målrettede nødstøtteforanstaltninger til fordel for de husholdninger og virksomheder, der er

([9]) ST 10687/21 INIT; ST 10687/21 ADD 1.

([10]) Rådets gennemførelsesafgørelse af 8. december 2023 om ændring af gennemførelsesafgørelsen af 28. juli 2021 om godkendelse af vurderingen af Kroatiens genopretnings- og resiliensplan (ST 15834/23 INIT; ST 15834/23 ADD 1 REV 1).

([11]) Rådets henstilling af 12. juli 2022 om Kroatiens nationale reformprogram og med Rådets udtalelse om Kroatiens konvergensprogram for 2022 (EUT C 334 af 1.9.2022, s. 88).

([12]) På grundlag af Kommissionens forårsprognose 2024 anslås Kroatiens potentielle produktionsvækst på mellemlang sigt i 2023, som anvendes til at måle den finanspolitiske kurs, nominelt til 11,6 %, målt ud fra den gennemsnitlige potentielle realvækst over ti år og BNP-deflatoren for 2023.

([13]) Den finanspolitiske kurs bestemmes ud fra den årlige ændring i den underliggende offentlige budgetstilling. Den bruges til at bedømme den økonomiske impuls fra finanspolitiske tiltag, både dem, der finansieres nationalt, og dem, der finansieres over EU-budgettet. Den finanspolitiske kurs måles som forskellen mellem i) den potentielle vækst på mellemlang sigt og ii) ændringen i de primære udgifter ekskl. diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden (og ekskl. midlertidige nødforanstaltninger i forbindelse med covid-19-krisen) og inkl. udgifter finansieret med ikketilbagebetalingspligtig støtte (tilskud) under faciliteten og andre EU-midler. En negativ indikator er tegn på en ekspansiv finanspolitik, mens en positiv indikator er tegn på en kontraktiv finanspolitik.

mest sårbare over for stigninger i energipriserne. Det ekspansive bidrag fra nationalt finansierede primære løbende nettoudgifter i 2023 skyldtes derfor kun delvis målrettet nødstøtte til de husholdninger og virksomheder, der er mest sårbare over for stigninger i energipriserne. Den ekspansive vækst i nationalt finansierede primære løbende udgifter (ekskl. diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden) skyldtes også ikkemålrettede energistøttenødforanstaltninger, permanente lønstigninger i den offentlige sektor og sociale ydelser. Væksten i nationalt finansierede primære løbende udgifter i 2023 var ikke i overensstemmelse med Rådets henstilling af 12. juli 2022. Udgifter finansieret af tilskud under faciliteten og andre EU-midler beløb sig til 3,4 % af BNP i 2023. Nationalt finansierede investeringer udgjorde 3,6 % af BNP i 2023, hvilket svarer til en stigning på 1,4 procentpoint i forhold til 2022. Kroatien finansierede yderligere investeringer ved hjælp af faciliteten og andre EU-midler. Kroatien finansierede offentlige investeringer i den grønne og den digitale omstilling og i energisikkerhed såsom energirenovering af bygninger, produktion af biobrændsel og brint, vand- og affaldsinfrastruktur, el- og gasinfrastruktur, digitalisering af den offentlige forvaltning, investeringer i digital diagnostik og digitalt udstyr på hospitaler og støtte til den grønne og den digitale omstilling i erhvervslivet. Disse offentlige investeringer finansieres delvis gennem faciliteten og andre EU-midler.

(11) Ifølge Kommissionens forårsprognose 2024 ventes det reale BNP at stige med 3,3 % i 2024 og 2,9 % i 2025, mens inflationen målt ved det harmoniserede forbrugerprisindeks (HICP) ventes at være på 3,5 % i 2024 og 2,2 % i 2025.

(12) Ifølge Kommissionens forårsprognose 2024 ventes det offentlige underskud at udgøre 2,6 % af BNP i 2024, mens den offentlige gældskvote vil falde til 59,5 % ved udgangen af 2024. Stigningen i underskuddet i 2024 afspejler hovedsagelig en yderligere stigning i udgifterne som følge af den nye reform af de offentlige lønninger, en yderligere stigning i pensioner og social bistand og en stor stigning i nationalt finansierede investeringer. Faldet i den offentlige gældskvote i 2024 trods en ekspansiv finanspolitisk kurs skyldes en nævnereffekt fra fortsat robust BNP-vækst og en gældsformindskende stock-flow-tilpasning. Sidstnævnte omfatter delvis anvendelse af indlånsreserver til tilbagebetaling af en del af gælden i 2024 (efter at der blev registreret højere indskud i 2023 på grund af forfinansiering af en del af fremtidige tilbagebetalinger af gæld) og bogføringstransaktionerne efter det europæiske nationalregnskabssystem efter levering af militære jetfly, der blev betalt i de foregående år. Ifølge Kommissionens skøn vil den finanspolitiske kurs være ekspansiv med 1,2 % af BNP i 2024.

(13) Ifølge Kommissionens forårsprognose 2024 forventes der at blive finansieret udgifter via ikketilbagebetalingspligtig støtte (»tilskud«) under faciliteten i 2024 svarende til 1,2 % af BNP sammenlignet med 0,7 % i 2023. De udgifter, der finansieres med tilskud under faciliteten, vil muliggøre investeringer af høj kvalitet og produktivitetsfremmende reformer, uden at dette har direkte indvirkning på Kroatiens offentlige saldo eller gæld. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2024 forventes der at blive finansieret udgifter med lån fra faciliteten i 2024 svarende til 0,3 % af BNP sammenlignet med 0,1 % i 2023.

(14) Den 14. juli 2023 henstillede ([14]) Rådet, at Kroatien skulle sikre en forsigtig finanspolitik, navnlig ved at begrænse den nominelle stigning i nationalt finansierede primære nettoudgifter ([15]) i 2024 til højst 5,1 %. Medlemsstaterne blev i forbindelse med gennemførelsen af deres budgetter for 2023 og udarbejdelsen af deres udkast til budgetplaner for 2024 opfordret til at tage hensyn til, at Kommissionen ville foreslå Rådet at indlede underskudsbaserede procedurer i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud på grundlag af de endelige data for 2023. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2024 forventes Kroatiens nationalt finansierede primære nettoudgifter at stige med 14,4 % i 2024, hvilket er over den anbefalede maksimale vækstrate. Denne overskridelse af den anbefalede maksimale vækstrate for nationalt finansierede primære nettoudgifter svarer til 3,6 % af BNP i 2024. Der er risiko for, at dette ikke vil være i overensstemmelse med Rådets henstilling.

(15) Derudover henstillede Rådet, at Kroatien traf foranstaltninger med henblik på at afvikle de gældende energistøttenødforanstaltninger og bruge de deraf følgende besparelser til at nedbringe det offentlige underskud så hurtigt som muligt i 2023 og 2024. Rådet henstillede endvidere, at hvis nye stigninger i energipriserne nødvendiggør nye eller fortsatte støtteforanstaltninger, skulle Kroatien sikre, at sådanne støtteforanstaltninger er rettet mod at beskytte sårbare husholdninger og virksomheder, er finanspolitisk overkommelige og opretholder incitamenter til energibesparelser. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2024 forventes nettobudgetomkostningerne ([16]) ved energistøttenødforanstaltninger at udgøre 1,9 % af BNP i 2023, 0,6 % i 2024 og 0,0 % i 2025. Navnlig

([14]) Rådets henstilling af 14. juli 2023 om Kroatiens nationale reformprogram for 2023 og med Rådets udtalelse om Kroatiens stabilitetsprogram for 2023 (EUT C 312 af 1.9.2023, s. 97).

([15]) Primære nettoudgifter defineres som nationalt finansierede udgifter eksklusive i) diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden, ii) renteudgifter, iii) konjunkturbestemte arbejdsløshedsudgifter samt iv) engangsforanstaltninger og andre midlertidige foranstaltninger.

([16]) Tallene angiver niveauet for de årlige budgetomkostninger ved disse foranstaltninger inklusive indtægter og udgifter og, hvor det er relevant, eksklusive indtægter fra skatter og afgifter på energileverandørernes ekstraordinære fortjenester.

antages el- og gasprisloftet at forblive i kraft indtil udgangen af september 2024. Hvis de deraf følgende besparelser bruges til at nedbringe det offentlige underskud i overensstemmelse med Rådets henstilling, peger fremskrivningerne i retning af en finanspolitisk tilpasning på 1,3 % af BNP i 2024, hvilket skal sammenholdes med et ekspansivt bidrag fra de nationalt finansierede primære nettoudgifter ([17]) til den finanspolitiske kurs svarende til 2,2 % af BNP i samme år. Energistøttenødforanstaltningerne forventes ikke afviklet hurtigst muligt i 2023 og 2024. Der er risiko for, at dette ikke vil være i overensstemmelse med Rådets henstilling. Derudover forventes de deraf følgende besparelser ikke at blive brugt fuldt ud til at nedbringe det offentlige underskud. Der er risiko for, at dette heller ikke vil være i overensstemmelse med Rådets henstilling. Nettobudgetomkostningerne ved de energistøttenødforanstaltninger, der er rettet mod at beskytte sårbare husholdninger og virksomheder, anslås at udgøre 0,1 % af BNP i 2024 (0,4 % i 2023), hvoraf 0,1 % af BNP bevarer prissignalet for at reducere energiefterspørgslen og forbedre energieffektiviteten (0,3 % i 2023).

(16) Rådet henstillede også, at Kroatien bevarer nationalt finansierede offentlige investeringer og sikrer en effektiv udnyttelse af tilskud under faciliteten og af andre EU-midler, navnlig for at fremme den grønne og den digitale omstilling. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2024 forventes de nationalt finansierede offentlige investeringer at stige fra 3,6 % af BNP i 2023 til 4,5 % af BNP i 2024. Dette er i overensstemmelse med Rådets henstilling. Samtidig forventes de offentlige investeringer, der finansieres med EU-midler, herunder tilskud under faciliteten, at falde fra 3,4 % af BNP i 2023 til 2,3 % af BNP i 2024. Dette fald skyldes afslutningen på programmeringsperioden for Unionens strukturfonde 2014-2020, som der var midler til rådighed for indtil 2023.

(17) På grundlag af de politiske foranstaltninger, der var kendt på skæringsdatoen for prognosen, og under antagelse af en uændret politik forventes det offentlige underskud ifølge Kommissionens forårsprognose 2024 at udgøre 2,6 % af BNP i 2025. Den offentlige gældskvote ventes at falde til 59,1 % ved udgangen af 2025.

(18) I overensstemmelse med artikel 19, stk. 3, litra b), i forordning (EU) 2021/241 og med bilag V, kriterium 2.2, til nævnte forordning indeholder genopretnings- og resiliensplanen et omfattende sæt gensidigt forstærkende reformer og investeringer, som skal gennemføres senest i 2026. Disse reformer og investeringer forventes at bidrage effektivt til at håndtere alle eller en betydelig del af de udfordringer, der er identificeret i de relevante landespecifikke henstillinger. Det er afgørende, at der inden for denne stramme tidshorisont gøres hurtige fremskridt med den effektive gennemførelse af genopretnings- og resiliensplanen, herunder med REPowerEU-kapitlet, for at styrke Kroatiens langsigtede konkurrenceevne gennem den grønne og den digitale omstilling, samtidig med at der sikres social retfærdighed. For at opfylde tilsagnene i genopretnings- og resiliensplanen senest i august 2026 er det afgørende, at Kroatien fortsætter gennemførelsen af reformer og fremskynder investeringerne ved at sætte ind over for de relevante udfordringer og samtidig sikrer en stærk administrativ kapacitet. Der kan opstå absorptionsudfordringer som følge af den høje koncentration af investeringer hen imod slutningen af gennemførelsesperioden for genopretnings- og resiliensplanen. Opretholdelse af et tilstrækkeligt stærkt koordinationsniveau mellem de forskellige forvaltningsniveauer vil mindske sådanne risici ved at sikre effektiv forvaltning og fremme rettidig projektgennemførelse. Det er fortsat afgørende, at lokale og regionale myndigheder, arbejdsmarkedets parter, civilsamfundet og andre relevante interessenter inddrages systematisk for at sikre et bredt ejerskab og således en vellykket gennemførelse af genopretnings- og resiliensplanen.

(19) Som led i midtvejsgennemgangen af programmerne vedrørende samhørighedspolitikken, jf. artikel 18 i Europa--Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1060 ([18]), skal Kroatien gennemgå hvert enkelt program, der støttes af Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU), Den Europæiske Socialfond Plus (ESF+), Samhørighedsfonden og Fonden for Retfærdig Omstilling (»FRO«), senest i marts 2025 under hensyntagen til bl.a. de udfordringer, der er identificeret i de landespecifikke henstillinger for 2024, og den nationale energi- og klimaplan. Denne gennemgang danner grundlaget for den endelige tildeling af EU-midler til hvert program. Selv om Kroatien har gjort fremskridt med gennemførelsen af programmerne vedrørende samhørighedspolitikken og den europæiske søjle for sociale rettigheder, er der stadig udfordringer, og der er fortsat betydelige regionale forskelle mellem hovedstadsregionen og resten af Kroatien med hensyn til arbejdsproduktivitet, investeringsniveau og beskæftigelse. Det er afgørende at fremskynde gennemførelsen af programmerne vedrørende samhørighedspolitikken og samtidig styrke den administrative kapacitet på alle forvaltningsniveauer. De aftalte prioriteter for programmerne er fortsat relevante.

([17]) Dette bidrag bestemmes som ændringen i de primære offentlige udgifter ekskl. i) budgetændringen som følge af diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden, ii) engangsforanstaltninger, iii) konjunkturbestemte arbejdsløshedsudgifter samt iv) udgifter finansieret med ikketilbagebetalingspligtig støtte (tilskud) under faciliteten og andre EU-midler i forhold til den gennemsnitlige potentielle nominelle BNP-vækst på mellemlang sigt (10 år); bidraget udtrykkes som andel af det nominelle BNP.

([18]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1060 af 24. juni 2021 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond Plus, Samhørighedsfonden, Fonden for Retfærdig Omstilling og Den Europæiske Hav-, Fiskeri- og Akvakulturfond og om finansielle regler for nævnte fonde og for Asyl-, Migrations- og Integrationsfonden, Fonden for Intern Sikkerhed og instrumentet for finansiel støtte til grænseforvaltning og visumpolitik (EUT L 231 af 30.6.2021, s. 159, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj).

Foruden foranstaltningerne vedrørende den administrative kapacitet er det vigtigt, at der konstateres en hurtig gennemførelse af investeringerne i forskning og udvikling (FoU) uden for hovedstadsregionen. Det er også nødvendigt at fremme omstillingen til en klimaneutral økonomi ved at gennemføre de territoriale planer for retfærdig omstilling, bekæmpe energifattigdom og skabe energifællesskaber. Det er fortsat en prioritet at forbedre indsamlingen og forvaltningen af affald. Det er vigtigt at fremme aktive arbejdsmarkedspolitikker, opkvalificering og omskoling med henblik på individuelle læringskonti, støtte afinstitutionaliseringen og investere i passende og økonomisk overkommelige sociale tjenester i nærmiljøet. Kroatien kan gøre brug af platformen for strategiske teknologier for Europa, der er oprettet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/795 ([19]), som led i at ændre landets konkurrenceevne ved hjælp af investeringer inden for digitale teknologier og dyb innovation, rene og ressourceeffektive teknologier samt bioteknologier og lægemiddelproduktion.

(20) Foruden de økonomiske og sociale udfordringer, som genopretnings- og resiliensplanen og andre EU-midler er rettet mod, står Kroatien over for en række yderligere udfordringer i forbindelse med adgang til forskellige finansieringskilder og fremme af kapitalmarkeder, færdigheds- og kompetencemismatch på arbejdsmarkedet og fragmentering af offentlige institutioner, der udfører forskning, udvikling og innovation.

(21) Den ikkebankmæssige finansiering i Kroatien er fortsat ikke tilstrækkeligt udviklet. Aktiemarkedsværdien og omfanget af udstedelser af gælds- og aktieinstrumenter ligger betydeligt under EU-gennemsnittet. Aktiviteterne på markedet for privat egenkapital og venturekapital viser begrænsede positive tendenser. Den ringe tillid til alternative finansieringskilder og deres manglende tiltrækningskraft udgør en yderligere hindring for kanaliseringen af private opsparinger til kapitalmarkedet og for udviklingen af aktiemarkedet. Som led i genopretnings- og resiliensplanen er Kroatien i færd med at udvikle en strategisk ramme for at tilskynde til investeringer, markedsdeltagelse, navnlig for detailinvestorer, og øget likviditet. I den forbindelse vil en forøgelse af innovative små og mellemstore virksomheders kapacitet til at opnå markedsmodenhed og tiltrække investorer fremme et mere konkurrencedygtigt investeringsklima. Med udgangspunkt i den nylige vellykkede udstedelse af detailstatsobligationer og -værdipapirer vil yderligere foranstaltninger, der fremmer detailinvestorers direkte deltagelse på obligations- og aktiemarkederne og retter sig mod skatterelaterede hindringer for investorer, styrke markedsfinansieringens rolle yderligere.

(22) Der ses fortsat positive tendenser på Kroatiens arbejdsmarked, dog med et vedvarende færdigheds- og kompetencemismatch. Disse mismatch forværrer manglen på arbejdskraft og begrænser produktivitetsstigningerne. Manglen på arbejdskraft er særlig udtalt inden for byggeri, turisme og visse dele af industrien. Trods forbedringer er beskæftigelsesfrekvensen stadig lav, navnlig blandt lavtuddannede og unge arbejdstagere. Den begrænsede adgang til førskoleundervisning og børnepasningsfaciliteter og passende afinstitutionaliseret langtidspleje er en hindring for især kvinders arbejdsmarkedsdeltagelse. Dette forværrer manglen på arbejdskraft og forhindrer den fulde udnyttelse af den indenlandske arbejdsstyrke på baggrund af negative demografiske tendenser. Mangel på fysik- og matematiklærere påvirker de grundlæggende færdigheder og resultaterne af OECD's program for international elevevaluering, hvilket hindrer tilegnelsen af mere avancerede færdigheder, forbedringen af gennemførelsen af videregående uddannelser (som ligger på et de laveste niveauer i Unionen), en stigning i antallet af studerende inden for naturvidenskab, teknologi, ingeniørvirksomhed og matematik (STEM) og økonomiens innovationskapacitet. Deltagelsen i voksenuddannelsesprogrammer er meget begrænset. Dette medfører, at virksomhederne anser tilgængeligheden af kvalificeret arbejdskraft som en af de største hindringer for investeringer. Kroatien har gennemført investeringer og reformer inden for uddannelse, herunder inden for rammerne af genopretnings- og resiliensplanen og programmerne vedrørende samhørighedspolitikken, for at forbedre udbuddet af kvalificeret arbejdskraft og tilpasse programmerne til arbejdsmarkedets behov. Der er imidlertid både behov for og mulighed for at intensivere disse bestræbelser ved at tilpasse de eksisterende foranstaltninger og indføre individuelle læringskonti for at gøre voksenuddannelserne mere attraktive og tilgængelige, herunder for inaktive personer i den erhvervsaktive alder og udenlandske arbejdstagere. Der er også behov for en øget indsats for at udvikle de færdigheder, der er nødvendige for at fremskynde omstillingen til en cirkulær økonomi, både i uddannelsessystemet og på arbejdsmarkedet.

(23) Kroatiens forsknings- og innovationsresultater viser fortsat positive tendenser. Yderligere fremskridt hæmmes imidlertid til en vis grad af et meget fragmenteret landskab af offentlig forskning, udvikling og innovation på tværs af offentlige forskningsinstitutioner og fakulteter på universiteterne. Navnlig hæmmer det store antal og fragmenteringen af disse institutioner effektiviteten og giver mindre plads til samarbejde og videnoverførsel, herunder mellem erhvervslivet og den akademiske verden. Kroatien har gennemført reformer under genopretnings-

([19]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/795 af 29. februar 2024 om oprettelse af platformen for strategiske teknologier for Europa (STEP) og ændring af direktiv 2003/87/EF samt forordning (EU) 2021/1058, (EU) 2021/1056, (EU) 2021/1057, (EU) nr. 1303/2013, (EU) nr. 223/2014, (EU) 2021/1060, (EU) 2021/523, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697 og (EU) 2021/241 (EUT L, 2024/795, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj).

og resiliensplanen for at reducere antallet af offentlige forskningsinstitutioner. En forøgelse af omfanget af samt ambitionerne og tempoet for gennemførelsen af denne indsats vil imidlertid være gavnlig. På trods af vedholdende fremskridt ligger erhvervslivets udgifter til forskning og udvikling og virksomhedernes indførelse af innovationsordninger desuden fortsat et godt stykke under EU-gennemsnittet, hvilket medfører generelt dårligere resultater.

(24) I betragtning af de nære indbyrdes forbindelser mellem euromedlemsstaternes økonomier og disse økonomiers kollektive bidrag til Den Økonomiske og Monetære Unions rette virkemåde henstillede Rådet i 2024, at medlemsstaterne i euroområdet træffer foranstaltninger, herunder gennem deres genopretnings- og resiliensplaner, til at efterkomme henstillingen om den økonomiske politik i euroområdet 2024. For Kroatien bidrager henstilling 1, 2 og 3 til gennemførelse af den første, anden, tredje og fjerde henstilling i henstillingen om den økonomiske politik i euroområdet 2024.

HENSTILLER, at Kroatien i 2024 og 2025 træffer foranstaltninger med henblik på at:

1. forelægge den mellemfristede plan for finans- og strukturpolitiske tiltag i rette tid i overensstemmelse med kravene i den reformerede stabilitets- og vækstpagt begrænse væksten i nettoudgifter ([20]) i 2025 til det niveau, der er nødvendigt for bl. a. at fastholde det offentlige underskud til under traktatens referenceværdi på 3 % af BNP, og fastholde den offentlige gæld på et forsvarligt niveau på mellemlang sigt;

2. styrke den administrative kapacitet til at forvalte EU-midler, fremskynde investeringer og opretholde momentum i gennemførelsen af reformer; sætte ind over for de relevante udfordringer for at muliggøre en fortsat hurtig og effektiv gennemførelse af genopretnings- og resiliensplanen, herunder REPowerEU-kapitlet, og sikre fuldførelse af reformer og investeringer senest i august 2026; fremskynde gennemførelsen af programmerne vedrørende samhørighedspolitikken; i forbindelse med midtvejsgennemgangen fortsat fokusere på de aftalte prioriteter, idet der tages hensyn til de muligheder, som platformen for strategiske teknologier for Europa giver for at forbedre konkurrenceevnen

3. for at styrke konkurrenceevnen: a) sikre bedre adgang til forskellige finansieringskilder og fremme kapitalmarkederne ved yderligere at lette detailinvestorernes deltagelse på obligationsmarkedet og ved at tage fat på hindringer for børsnotering og styrke virksomhedsledelsen for at gøre aktiemarkedet mere attraktivt, b) mindske manglen på arbejdskraft og færdigheder ved at styrke de grundlæggende færdigheder, forbedre opkvalificering og omskoling og forbedre adgangen til formel langtidspleje i hjemmet og i nærmiljøet og c) håndtere fragmenteringen af offentlige institutioner, der udfører forskning, udvikling og innovation, ved at sikre en sammenhængende og bindende tilgang til at kombinere forskellige støttefunktioner, skabe bedre finansielle incitamenter til fusioner og sikre fremme af relevante strategiske mål inden for resultataftalerne mellem Videnskabs-, Uddannelses- og Ungdomsministeriet og offentlige forskningsinstitutioner og videregående uddannelsesinstitutioner.

Udfærdiget i Luxembourg, den 21. oktober 2024.

På Rådets vegne

NAGY I.

Formand

([20]) I henhold til artikel 2, nr. 2), i forordning (EU) 2024/1263 er »nettoudgifter« offentlige udgifter, eksklusive renteudgifter, diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden, udgifter til EU-programmer, der fuldt ud modsvares af indtægter fra EU-midler, nationale udgifter til medfinansiering af programmer finansieret af Unionen, konjunkturbestemte elementer af udgifter til arbejdsløshedsunderstøttelse samt engangsforanstaltninger og andre midlertidige foranstaltninger.